

NOTA SOBRE ALGUNES REVISTES SANITÀRIES EDITADES A CATALUNYA (1911-1934)

CALBET CAMARASA, Josep M.

RESUM: Aportació d'algunes revistes sanitàries publicades a Catalunya entre 1911 i 1934, poc conegudes.

Paraules clau: Revistes, premsa sanitària.

RESUMEN: Aportación de algunas revistas sanitarias publicadas en Catalunya entre los años 1911 y 1934, poco conocidas.

Palabras clave: Revistas, prensa sanitaria.

En el nostre llibre “Premsa sanitària a Catalunya (1763-1939)” (Manresa, 1913) vam fer una relació de les revistes mèdiques i farmacèutiques editades a Catalunya durant el període indicat. En el moment de tancar el treball ja érem prou conscients que en aquella relació hi cabien altres títols que no havíem sabut trobar, i així ho manifestàvem. No ha estat gaire difícil poder allargar aquella llista, i en aquesta nota oferim alguns títols més.

1.- COSMOS. REVISTA LITERARIA, CIENTÍFICA Y DE ARTE.

Any 1911. Format 130x210 mm. Redactor en cap: Antoni Novellas Roig, i administrador Joan Bofill Combelles. El secretari de redacció era Ramon Montaner (col·laborador d'Antoni Novellas). Consten com copropietaris Salvador Tayà Filella i Francesc Xavier Palomas Bons. Era impresa a La Neotipia, del Passeig de Gràcia 77, (Barcelona).

El primer número sortí l'abril de 1911. Portava publicitat, principalment del laboratori d'Antoni Novellas, i altres productes farmacèutics. També hi fa publicitat el toco-ginecòleg Ramon Jori i Biscamps. Porten articles diversos (sobre el cura Merino, el monestir de Pedralbes, Juliana Morell (del segle XVII). També hi ha algun article de caràcter mèdic a càrrec del metge de Mollet del Vallès Bonaventura Puigcercós i Oller (que seria el desembre de 1913 secretari de redacció). El segon número és del juny, el tercer de l'octubre, el quart del novembre de 1912, el cinquè el mes de març de 1913, el sisè al juliol de 1913 i l'últim al desembre de 1913. Dels redactors inicials només quedà Antoni Novellas, que com ja hem dit aprofità la revista per fer publicitat dels seus productes. En definitiva es tracta d'una revista modesta amb articles històrics divulgatius. (Arxiu Històric de Barcelona)

2.- PUBLICITARIO MÉDICO-FARMACOLÓGICO. ÓRGANO DE LA CASA CURIEL Y MORÁN.

Any 1925. Format 145x210 mm. El primer número va sortir el mes de març de 1925 i era de caràcter mensual. La Casa editora tenia la seva representació al C/ Aragó 228 (Barcelona). També hi participaven els laboratoris Midy, i Odinet. El redactor en cap era Francesc Daltabuit Andreu, que amb aquesta revista venia a continuar "La Tribuna Médica". La redacció estava al C/ Corts Catalanes 482, però el juliol de 1926 passà a l'Avinguda Alfons XIII (Diagonal) 850, 3er, 1^a. Impremta Hispano (Rovira) del C/ Comte de l'Asalto, 69 interior.

Seccions: articles publicats en la premsa mèdica francesa que eren oferts als lectors, notícies, crònica, bibliografia, i vària. Gairebé tots els articles originals eren escrits pel redactor en cap. També copiaven articles d'altres revistes. Al número 8 de l'octubre de 1925 es fan ressò de l'homenatge tributat a Salvador Cardenal. Entre els col·laboradors hi trobem Gabriel Perahia, de l'Hospital de Nens Pobres, l'oftalmòleg Jaume Torelló Casanovas, Raimon Boquet i Vives de la Cortada, i Joan Prim Codinas, de Sant Feliu de Guixols. L'últim número que hem vist correspon al febrer de 1927. (Arxiu Històric de Barcelona)

3.- LES NOUVELLES CONNAISSANCES MEDICALES.

Any 1926. Format 155x230 mm. Edició en castellà. Redacció i administració C/ Tuset, 20 (Barcelona). Director científic G. Pouchet. Impremta Simó de la Carretera de Sarrià, 21. Sembla que era una revista de caràcter bimensual. El número 2 correspon al juny de 1926, i el número 6 a l'abril de 1927.

Entre els col·laboradors hi trobem Carlos Maturana Vargas, Francesc Girona Chevarria, d'Alberic (Ribera Alta), i F. S. Vidal. Seccions: Articles de divulgació, servei bibliogràfic (llibres i revistes) i publicitat de diversos productes farmacèutics: Urodonal, Jubol, ...També van preguntar als lectors quins temes els hi podria interessar per poder llegir a la revista. (Arxiu Històric de Barcelona)

4.- INFORMACIONES MÉDICAS KNOLL.

Any 1928. Format 165x239 mm. Revista trimestral publicada per Knoll, A. G. Fàbriques de Productes Farmacèutics. Tot i que no hi consta sospitem que era impresa a Barcelona. Seccions: treballs originals, història de l'art mèdic, fórmules medicamentoses, i notes clíniques. Gairebé tots els autors que hi col·laboren són alemanys. Hem vist el número 4 (any segon, 1929) i el número 15 (any sisè, 1933). En aquest últim hi ha un article sobre Santa Rosalia, invocada contra la pesta. (Biblioteca de la R. Acadèmia de Medicina de Catalunya)

5.-MI REVISTA. MAGAZINE DEL HOGAR DEL MÉDICO.

Any 1933. Format 135x180 mm. Publicació mensual. El primer número sortí l'octubre de 1933. El director propietari era Ramon Estrada Tormo, que era membre de la R. Acadèmia de Medicina de Sevilla. La redacció i administració estava al seu domicili del C/ Carders, 16, pral. 2^a. Impresa a Gràficmodern del C/ Cendra, 7.

Es tracta d'una revista frívola amb articles de divulgació dirigida a la llar dels metges (és a dir, pel metge i els seus familiars) Amb un tiratge de 5.000 exemplars era distribuïda per Catalunya, Madrid, València, Saragossa i les Balears. Seccions: Professional, extractes d'altres revistes, biografies de metges, pàgina femenina, infantil i humorística, art i lletres, i publicitat. Entre els col·laboradors hi trobem els doctors Abarca, Argos, Pescador, Josep Llurba i Llurba, Ciriaco de Irigoyen Arruti, i Jesús Noguer i Moré. Al primer número publiquen la biografia de Jaume Ferran i Clua i en el segon la de L. Pasteur. De la pàgina femenina en tenia cura Margarida Marsillach, muller del director. Només hem vist dos números. (Arxiu Històric de Barcelona)

6.- APOSTOLADO DE LOS ENFERMOS. BOLETÍN DE LA OBRA.

Any 1934. Format 135x200 mm. L'Apostolat dels Malalts era una Pía Unió, completament espiritual fundada el 1925 per el R. P. Willenborg, a la diòcesis de Haarlem (Holanda). El seu objectiu era consolar físicament i moralment als malalts i fer-los-hi acceptar el sofriment per a oferir-lo a Déu. Seccions: articles, noticiari i bibliografia. El secretariat de l'Apostolat estava al Passatge Tasso, 10, i després al Saló Garcia Hernández (Passeig de Sant Joan) 138, i finalment al C/ Roger de Llúria, 13 (Barcelona). La revista fou impresa a la Llibreria Religiosa del C/ Avinyó, 20, i posteriorment per la revista "Ibérica", i la impremta Casals. Era de caràcter mensual i el director fou Pablo Sedó. Com a col·laboradors Maria Isern i Ramon Anglès, S.I. L'últim número que hem vist correspon al desembre de 1950. (Arxiu Històric de Barcelona).

7.- CÚRATE. REVISTA MENSUAL. PORTAVOZ DEL INSTITUTO INTERNACIONAL DE FISIATRIA.

Any 1934. Format 165x230 mm. Ens diuen que l'objectiu de la revista era guarir les malalties usant les forces curatives de la Naturalesa. El primer número sortí el mes de febrer de 1934. Dirigida per Salvador B. Basté, el redactor en cap era J. Martínez. Tenia la redacció i administració a l'Avinguda República Argentina, 84 (Barcelona). Editada a la Impremta Industrial del C/ Moianès, 61 (Hostafrancs). També atenien consultes per correspondència. S'hi van publicar diversos articles recolzats en la publicitat. (Arxiu Històric de Barcelona)